

2013 november Hónapló

Berniczky Éva: És mégis mozog

Hetek óta Ungvár Napját ünnepeljük. Legalábbis nekem úgy tűnik, hogy se vége, se hossza a népek, programok sorjázásának. Mondjuk, olyan sok nem kell hozzá, elég, ha a termelők kiállítják az erre a célra kijelölt utcákon, tereken a portékájukat, az előttük hömpölygő vidám hadak pedig vásárolnak, eszegetnek, iszogatnak, beszélgetnek. A szó szoros értelmében egy füst alatt, mert a hosszú métereken zajló sütögetések egybeérnek, égett zsír szaga nehezedik a Posta tértől a Fedinec utcán át a Korjatovics térig tartókra. Irigylésre méltó a helyiek féktelen vidámsága. Miközben a megélhetés egyre nehezebb, a nettó 220 eurót sem éri el az átlagkereset, a városlakók felszabadultan veszik ki részüket az egymásba folyó népiünnepélyekből. Mintha szerencselisztből sütnék az utcán hullámzó társaságnak azt a sok mézes, mákos, magvas bublikit, amit tömött füzérekben kínálnak az árusok. Sor áll a kőkemény, édeskés, apró karikákért. Aki hozzájut végre, szenvedélyesen rágcsálja, akár a gumipereceket a gyerek fogzás idején. Jó lenne eltanulni ezt az áradó derűt és jóhiszeműséget, gondolom gyakran.

Ezért a lélekmosó szláv feelingért járok orosz-ukrán összetételű kis társasággal szaunába. A háromórás együttlét felér egy pszichoterápiás kezeléssel, parttalan örömsodor szabadít meg szorongástól, lelki nyavalyától. Barátaim olyasmin is ujjongva lelkendeznek, amit a fejlett civilizált vidékek kesergői figyelemre se méltatnának. Talán ezért a kivételes tulajdonságukért kaptak az ungváriak a város tehetősebb vállalkozóitól új szökőkutat ajándékba a Posta téren. Az ünnepre sebtében elkészült látványosságon máris málladozik ugyan a nemes vakolat, de senki sem reklamálhat. Ez csak játék, komolyabb esetekben nagyon tudnak a mi betonozóink. Igazi szakik építették például azt az alagutat, amely Ungvár egyik határ menti családi házát kötötte össze egy felsőnémeti vállalkozás telephelyével. Az ukrán–szlovák koprodukcióban készült föld alatti csempésút visszaadta betonozóink becsületét. Ráadásul láthatatlanabban hozták létre a hétszáz méter hosszú, méteres szájú járatot, mint a kertünkben ténykedő kisvakond a sajátját. Boszorkányos ügyességgel burkolták, bélelték, síneket fektettek le benne, hogy futhasson az a tizennyolc elektromos meghajtású, mikor mivel, csempészáruval, emberrel telerakott kicsi kocsik. Becslések szerint tizenötmillió hrvnyából építhették az éceszgéberek a szerelvény vezérlőjét, illetve a tökéletesen álcázott lejáratot az ungvári házból. Tették ezt a határ közvetlen közelében. Hiába nyílik a kétszáz méterre lévő őrtoronyból pazar kilátás a hírekbe került portára, határőreink valamiért nem vettek észre semmit. Nem szűrték ki sem a nem mindennapi építkezést, sem a későbbi szállítmányok érkezését, kirakodást, berakodást, a gyanús mozgásokat. Ha a szlovák hatóságoknak nem tűnik fel, hogy az utóbbi években (az alagút lejárata rejtő családi ház 2005-ben épült) sokkal több csempészáru kerül piacra, mint amennyit az utasok, autósok normális esetben átlóphatnak a határon, ha nem kezdenek alapos nyomozásba, és ennek eredményeként nem találják meg az alagút kijáratát, valószínűleg a mai napig akadálytalanul működne a földalatti üzemmód.

A nemrég meghozott ungvári bírósági ítélet alapján nem is volt olyan nagy eresztés az egész. Az ungvári ház tulajosa állítólag már nem él, vállalkozó örököseinek pedig fogalmuk sem volt az

ingatlanuk rejtette szakszerűen kivitelezett süllyesztőről. A bűnösnek talált testvérpárt a Krímről kaparták elő a bűnüldöző szervek. Végül a bíróságon szelíden megdorgálták őket, ejnye-bejnye, rossz fiúcskák, és három év próbaidőre gyorsan fel is függesztették látszatbüntetésüket. Igaz, még nem jogerősen. Az ügy valamennyi főszereplője azonosítatlan maradt, a befektető, a megálmodó-megtervező, az építő, a működtető, a kasszírozó. Különös, Vidonka elájulna a gyönyörűségtől, ha a szaunában neki mesélnének az ukrán–szlovák alagút csodájáról a lányok. Az utca edzett emberét azonban nem akasztja ki se korrupció, se alagút, se szökőkút.

Lassan napirendre térünk az újrathonosítással szerzett magyar állampolgárság körüli anomáliák fölött is. Volt időszak, amikor naponta többen is azzal kerestek meg, hogy tanítsam őket magyarul. Aztán kiderült, dehogy akarnak a nyelv rejtelseiben elmerülni, csakis bizonyos kérdéseket, válaszokat, mondatokat szeretnének a segítségével bemagolni. Mióta elmaradtak a megkeresések, gyanítottam, hogy már ilyen csekély szinten sem elengedhetetlen a magyart bírniuk az állampolgárság megszerzéséhez. Úgy látszik, egyszerűbb megvenni az egészet szőröstül-esküstül, béreskütevővel együtt. Különben lépten-nyomon hirdetik, ajánlják magukat a városban a nyelviskolák. A legtöbbször egyenesen szaknyelvek oktatását vállalja. Orvosok, egészségügyben dolgozók, mérnökök sajátíthatják el a szakzsargont angolul, németül, csehül, szlovénul, szlovákul, még japánul is, olvastam az egyik buszon elhelyezett reklámok között böngészve. Magyarul egyetlen hasonló ajánlatot, mármint szaknyelvek oktatását, sem találtam közöttük. Persze elkerülhette a figyelmemet, de ugyan ki akarna a valójában nem magyar, újdonsült magyar állampolgárok közül munkát keresni és vállalni Magyarországon? A különböző árfekvésű jelölt kizárólag az útlevelet vásárolja meg a kiszabott áron. Egyszerűen üzletet köt, hogy átutazva az országon, amelynek állampolgára lett, szabadon mozoghasson, vagy új életet kezdhessen valahol Európában.

Ők mennek, a kínaiak meg jönnek, jegyezte meg a vízvezeték-szerelőnk, felháborodva Ukrajna földeladási tervein, amelyek arról szólnak, hogy az ország vezetői szívesen pénzzé tennének százezer hektárt. Egy kínai vállalkozás pedig szíves-örömet megvásárolná, sőt többre is igényt tartana, ha nem akadályoznák ebben a fennálló ukrán törvények. Na, nem tart soká, amíg kitalálják a módját, akkor aztán végünk, mert elárasztanak bennünket a rizsszeműek, próbált halálra ijeszteni a radiátoraink elrozsdált részeit kivágó mesterünk. Villámló szemmel és keresetlen szavakkal küldte vissza a hazájukba az egyelőre még ott tartózkodókat. Én meg csak néztem rá megszeppenve, nem érttem a gyilkos indulatot, hogyan kelhet ki valaki ellen, aki az ő számára teljesen anonim, arctalan, nem is létezik. Kizárólag ijesztő szeme világít, mint a töklámpásnak. De majd eldolgoznak előlünk minden munkát, tette hozzá a gyűlöletet motiváló leglényegesebb érvet. Hát, ahogyan mi is eldolgozunk mások előtt, ha külföldön keresünk megélhetést. Ezt azonban nem hallotta meg, szerinte a tőlünk kivándorlók rendes emberek, a hozzánk bevándorlók viszont gazemberek. Nem lehetett lebeszélni a félelméről, majd meglátom, előbb-utóbb támadnak a rizsszeműek. Néhányszor még elhangzott a szájából ez az eposzi jelző, nagyon büszke volt rá, hogy ilyen lekicsinylően nevezheti meg azokat, akik ebben a lepusztult, végletekig korrumpálódott országban remélnek boldogulást, ott, ahonnan, aki csak teheti, magyar állampolgárságot vásárolva menekül. Hát milyen ember lehet az ilyen? Utolsó, hirdetett dühösen végső ítéletet. Nem lehetett kétséges számomra, ez a verdikt már jogerős. Úgyhogy azt már ki sem fejttem neki, milyen lehetetlen ügynek tartom magát az állampolgárságot, legszívesebben eltörölném a világ szótárából. Legfőképpen azért, hogy ne lehessen felhasználni válogatott sandaságokra és léleknyomorításra. Ebben az átkos régióban, a megvesztegetések sötét, ágas-bogas labirintusában tapasztalatom szerint egy is sok belőle, nemhogy kettő.

Még aznap a kertünkben hetekkel ezelőtt munkába álló kis vakondot is pártfogásomba vettem, mert az anyám veteményesünket védelmezve legalább olyan féktelen indulattal szidta, mint az Ukrajnában hatalmas üzletet remélő kínaiakat vízvezeték-szerelőnk. Felsorakoztattam a

betolakodó összes erényét, hogy védett állat, leeszi a pajorokat gyümölcsfáink gyökereiről, megtisztítja növényeinket a föld alatti rovaroktól és azok lárváitól. De hiába, nem győzhettem meg. Azt gyanítom, anyám a kandúrunkat bízta meg az ellenség levadászásával. Kajetán azóta megszállottan és kitartóan figyeli a földből éppen kiemelkedő legújabb vakondtúrást. Időnként szemrehányóan pislog felém, hogy hagyhatom ennyiben. Legalább a kert teraszos esése kedvez neki, felfekszik a soros túrás fölé, a valamivel magasabban virágzó büdöskék közé, és egész nap nem mozdul onnan. Az orrcimpái finoman remegnek, jól érzi a föld alatti munkás idegen szagát, akit látni ugyan nem látni sohasem, a túrás tetején mégis mozog a föld. Amikor már nagyon pofátlannak tartja a halom alig érzékelhető rezgését, Kajetán ráteszi a mancsát. Elég!

Kapcsolódó írások:

1. **Berniczky Éva: Vigyázz, hókifli!** Hovatovább egyre gyanúsabb nekem ez az országosra játszó tüntetődsdi. Sok...
2. **Berniczky Éva: Cirill Metód én vagyok** Berniczky Éva Cirill Metód én vagyok Bárhogyan igyekszem, nem...
3. **Berniczky Éva: Nagy ország, nagy vászon** Berniczky Éva Nagy ország, nagy vászon Azóta járok szívesebben...
4. **Berniczky Éva : Madarat pénzéről** Berniczky Éva Madarat pénzéről Igazán nagystílű vidéken...
5. **Berniczky Éva: Kölcsey kontra Kölcsey** Nem vagyok emléktáblafan. Olyankor sem, amikor holmi újrahazsnosított konjunktúralovagok nem...

Cimkék: **Berniczky Éva**